

Universitätsbibliothek Paderborn

Exercitivm Perfectionis, Et Virtvtvm Christianarvm

In tres Partes distinctum

Rodríguez, Alonso

Coloniæ Agrippinæ, 1622

IV. Quam ad hunc finem necessarium sit, solidum ante virtutum
fundamentum ponere.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40105

C A P V T I V .

Quam ad hunc finem necessarium sit, solidum ante virtutum fundamentum ponere.

Duo illa, quae iam exposuimus, sibi videlicet prodest, & proximum iuare, vnum & eundem in Societate finem constituunt. Ita namq; haec inuicem coniuncta & connecta sunt, vt vnum ad aliud referatur, & primum adiuuer secundum, & illud ad hoc necessarium sit. Vnde videmus diversa à Societate ad suorum in spiritu prefectum directionemque media adhiberi, ab iis quae usurpantur in aliis Religionibus, quarum institutum & finis proprius non est proximo succurrere. Atque hinc B. P. N. Ignatius dicere solebat se, si duntaxat Dei cultum & priuatum commodum nostrum respexisset, nonnullam Societatem ordinatum fuisse, quae ramen, quod salus proximi sibi cura esset, neque omnino negligenda videretur, ex eiusdem Dei amore, plane instituere nobebat.

Et si sui solius tantum, & non etiam proximi ratio sibi habenda fuisset, dicebat, quod nudo corpore, ac plumbi pendentibus deformi, & luto communaculatus, in publicum prodisset, vt & ipse hoc schemate mundum exploderet, & ipsum mundus. Sed ardens proximos iuandi, quo estuabat amor, hunc humilitatis effectum in eo suffocabat, & in causa erat, vt ea se auctoritate & decentia tractari haberique sineret, quam & officium, & personæ, qua fungebatur, dignitas requirebat; atque extraordinarias illas mortificationes non usurparet.

Atque adeo, si naturalem suam inclinationem, ductum & propensionem fecerit, ac ad spiritualem, quem è cantu choralis capiebat, prefectum, tantum respexisset, chorum se ait in Societatem industrum fuisse; sed idcirco eum inducere no-

luisse, quod didicisse se à Domino diceret, nichil ^{de}rum in longe alii ac ceteri Religiosi solent, ministeriis & exercitiis opera nostro possimus. rum uti velle.

Et quoniam Societati propositum est, non modo in suipius prefectum, verum etiam alienum incubere; hinc ita nobis *Zelus ani-* media ad proprium prefectum & salutem *marum &* necessaria proponit, vt haec ipsa nos etiā ad *prefectus.* proximum iuuandum disponant & habiliores reddat, & ita nos proximo iuuando curandoq; intendere cupit, vt haec ipsa ministeria quoddam sint ad nostri ipsorum prefectum adaugendū medium: atq; adeo ipsi nobis persuadeamus, per ea nos, si bene iis fungamur, in virtute & perfectione etiam proficere & crescere posse. Adeo vt *Dens nos* pascit in or- lut quādā ad prefectum nostrum con dine ad sa- ducentia media, nobis accipienda sint; & *ludem alia- rum.*

Cap. 6.

Sicut, dum Iosephum Deus ita extulit, & ad locum Regi proximum in *Ægypto* euexit, & tot bonis donis que eum cumulauit: non id tam eo fecit, vt ipse sibi auctoritatē magnum consequeretur, nec tam in proprium eius emolumentum, quam in fratrū & populi sui utilitatem. *Pro salu-* te enim *vestram* iust me *Deus ante vos.* Sic & nos ad hunc statum Deus euocauit, tan- tisque deinde in eo nos afficit beneficiis, in solam gratiam utilitatemque proximi & fratrū. Atque hanc ob causam luci nos & ciuitati, quarum omne bonum & com- modum in aliorum usum cedit, comparat.

At iam de harum partiū singulis aliquid separatim dicamus, et si semper in ordine ad aliam. Quod ad primam attinet, certi- sum est, vt quis proximum serio iuuare. *Qui sibi ne-* & prodest queat, ante omnia requiri, vt *quam cui* scipsum serio iuuet, promoueat, & prospicit.

B. 2 Hac

Non tam
nobis quam
proximis
vocati su-
mus.

Gen 45. 5.

*1. Tim. 4.
16.*

*Idem auctor
naturæ &
gratia
Deus.
Cap. 8. I.*

*Tortes cre-
antur for-
ebus.*

*Virtute
prædicta
sibi gignit
famam.*

*Parvuli nō
generant-
sed progre-
di.*

*Probatio-
nes Socie-
tatis plus-
pla.*

Hac de causa Apostolus istud primo loco, veluti ceterorum fundamentum, ponit, dicens, Attende tibi. Primo itaque sibi necessaria est vnumquemque attendere, deque proprio profectu serio sollicitū esse. Nam Deus Opt. Max. tali modo spiritualia & gratiae opera ordinare ac dirigere solet, sicut opera naturæ ordinare confuevit, in quib. est attingens à fine usq; ad finem forster, & dissonens omnia suauiter. Vtq; se tam illorum, quam horum auctorem esse ostendat, eundem in operibus gratia ordinem seruari vult, qui in naturalibus seruantur, in quibus, ut aiunt Philosophi, omne simile generat sibi simile. Nam præter causas generales, quales sunt Sol & cœli, videamus ad rerum naturalium productionem etiam aliam causam agentem immediatam eiusdem speciei requiri, ut hac ratione introduci queat forma, qua ad alia subiecta transfundatur. Ita ignis unus alium producit, una lux aliam.

Pari modo fit in rebus spiritualibus; nam ut humilitatis, patientiæ, caritatis, aliarūq; virtutū forma aliis imprimatur, vult Deus, ut causa immediata, qua ipse eum instrumento vtitur, puta concionator vel cōfessarius, sit humili, patiēs, & caritate astutus.

Adhæc, sicut in rebus naturalibus planta, verbi gratia lastica, semen non producit rum, cum iam parua est, sed postea cum iam perfecta est, & plene excreuit, semen incipit emittere, ut sic ex ea aliæ species producantur & multiplicentur: ita in rebus spiritualibus & gratiis Deus hominem vultante proiectum esse, magnum in virtute progressum fecisse, & in virtù perfectū excreuisse, ut spirituales Deo filios deinde progignat, & cum Apostolo dicere queat, In Christo Iesu per Evangelium ego vos genui.

Idcirco Societas ante omnia studet & enititur, ut sui primo super seipso attendant, deque proprio profectu maxime solliciti sint, atque in hoc eos primo solide firmiterque fundare cupit. Hanc ob causam tantæ & tam continuæ in Societate adhibentur probationes, biennium videlicet probationis in ipso ingressus principio, aucte studia; ius deinde absolvutis, rursum eos ad-

incendum reuocat, & denuo ludum subire cogit, adhuc integrum eis probationis annum dans, ut, si forte studia litterarū & speculationes scholasticæ, spiritum deuotio- nis non nihil extin xerint & imminuerint, ipsum reaccendat tū, cum iam cū proximo illo est conuersandum, ita ut de spirituali bus agere sine spiritu non præsumant.

Quin etiam postea adhuc semper nouitij esse & manere videmur; tot annos quippe professio nostra differtur, ut qualis vita Tota fm tota in nouiciatu & probationibus confundi videatur, antequam Societas aliquem nōmam ut dignum se operarium auctorem & pronunciet. Quod ideo fit, quia magna illi potest negotia cōmittenda sunt, multis proinde experimentis eum ante neede est probari, atque exāste explorari, quanti si ponderis & valoris, & quoniam rebus aliis & eminentibus applicandus est, nīmū ut Persellus alios nō solū bonos, sed & perfectos faciat, sive perf. hinc ipsum ante oportet perfectum esse.

Vnde apparet quia grauior erunt & fallantur ij, quibus haꝝ probationes & periclitaciones nimis quam longe videntur, quique sibi non unquam persuaderent. Venerabile tempus, quod hisce probationibus rūq; impendunt, inutiliter consumi, iam tum matutinæ concionari, & cum proximo conuersati sumptus gestientes, qui cum in oratione pauxillum gestum, devotionis ardenteris, aut piam aliquam cogitationem sentiunt, statim s: concionari aliis arbitrantur.

Deplorat hoc S. Ephrem Abbas, & hunc non tam spiritum Dei, quam superbie & vanitatis esse afferit. Venisti, inquit, Et in cruce Religione doceretur & instrueretur; at vix. nō dum discere incepisti, & iam alios docere spiritus gestus. Antequam docearis, docere appetis, facilius priusquam discas, ut a legesq; ferre ambi, non dubitantes, antequā syllabas iungere noreris, philes cercatus, pharis, priusquam corripi sustineas, corriss, quam ubi priusquam consilii ab alio tibi datū admisisti. Itas, tā alio consulere & monere presuumis.

Egregie rem hanc retractari in pastorali auctoritate S. Gregorius, ipsamque obuiis quibusdam comparationib declarat. Admonendo similiter sunt isti, & considerent quod nullus aurum si in eis per anse pennarum perfectionem volare appetat, dicitur;

tant; unde ire in altacupione, inde in imameruntur. Admonendi quoq; sunt & cōsererent, quod structuris recentibus necdā solidari, si lignorum pondus superponitur, non hab: taculum, sed ruina fabricatur. Si nendē namq; sunt structurae siccari, & patietes primo solidari, vt quod superimponatur illis onus, ferre queant. Admonendi denique sunt, ut considerent quod conceperat sebiles farnia, si prius quam plenē fermentur, proferant, nequaquam domos, sed tumulos replent. Necesse proinde solidum amplumque virtutis & mortificationis ante fundamētū poni, quam cum proximo agatur. quod si desit, maius longe erit detectum periculum, quam spes proelius; citius quippe suum nobis afficiabunt malum, quam nostrum illis bonum communicemus.

Inde est, inquit S. Gregorius, quod ipse met Christus, esto ipissima Patris aeternae sapientia, eamque ipse in primo conceptionis sue instanti tam perfectam habuerit, ac postea in aetate virili, ante trigesimum tamē annum non praedicari, & primo in desertum concesserit, ieiunatus, aliasque corporis asperitates exercituras, & diaboli tentationem experirus; ut suo nos ipse exemplo edoceret, quanta ad hoc sublime ministerium præparatio & perfectio requiratur: ipse namque hisce præventionibus & præparationibus neutriquā opus habebat.

Diligenter autem eo loco ponderat, quod de illo aetatis annum duodecimum agente, & Ierosolymis manente Euangeliista scribit: Inuenierunt illum in templo, sedentem in medio Doctorum, audientem illos, & interrogantem eos. Aduerte, inquir, & attente confidera, quod Iesum duodenem in templo inter Doctores parentes inuenierint, non docentem, sed audientem & interrogantem. Decete scilicet eum, qui in virtute adhuc puer, tener & imperfectus est, vt alios docere, & ante tempus in tam arduum & eminens ministerium se ingerere non presumat: cum ipseid aetatis non alios docere, sed tantum audire & interrogare voluerit, et si aliquoquin ipse

esset is, qui omnem hisce Doctoribas scientiam & sapientiam, utpote qui verus Deus erat, dabat.

Inde etiam factum est, ait idem Gregorius, quod cum postea Apostolos & discipulos suos per totum terrarum orbem Evangelium prædicatiros misseret, ipsisque sanctum se omnipotem quā ad hoc requirebatur, virtutē perfectionemque dare potuisset, hanc tamē ipsi tunc non dederit, nec eos ita debiles & imperfectos prædicare permiserit, sed di xerit eis, *Vos autem sedete in civitate, quo ad usque in dominum virtute ex alto.* Vt hoc pacto ostenderet, quam nos necessitatem solidum ante in virtutibus, humilitate, & mortificatione fundamentum ponere, ut postea in arenam ad cum proximo conuersandum egressi, ipsum & magno ipsius bono ac compendio, nullo vero nostro dispendio facere possemus.

Huic item proposito adaptat S. Bernardus illud quod in Canticis Sponsus ait: *Sed oris nostra parua est, & ubera non habent, nondum lacte ea turgent, ut eos filios aliquos lactare possit.* Hæc namque ipse verba de Ecclesiæ, qualis ea ante Spiritus sancti aduentum erat, exponit, atque eam tunc paruulam fuisse, nulla ubera & lac ad ullos filios spirituales alendos habuisse, quoadusque veniret Spiritus sanctus, qui suis Apostolos & discipulos donis & gratiis quam abundantissime adimpleuit, magnamque illis lactis copiam instillauit. Repletis sunt omnes Spiritus sancto, & caperunt loquus varijs linguis magnalia Dei, *Act. 2. 4.* multaque hominum millia ad Christum convertere.

Siergo insignem in animabus fructum facere, si Deo filios spirituales enutrire ubera doceas, ubera tua te oportet bono lacte ple- *virtutis &* nissima & turgentissima habere; vnum doctrina. quidem multiplici virtute, alterum sana salutarique doctrina.

S. Hieronymus illum Ecclesiastæ locum, *Si replete fuerint nubes, imbre suam per terram effundent,* exponens, prædictores nubibus assimilat: nam, vt nubes a *Eccles. II. 3.* quamin se continent: caque terram irri- *Idem dicit Hieron Isa. 1. & Psal. 35.* gant: ita prædictores aquam doctrinæ in illud

*Veritas tua
usque ad
nubes.*

Isa. 5.6.

*Concionatores in flar
nubium do
minacæle
sti populos
irrigant.*

Deut. 32. 1.

Iad. 2.12.

*Concionatores vani
tatis si
ne aqua
ventis lu
duntur.*

*Quis dives
humilior
lib. 50 ho
mil hom. 13.
et lib de
verbis Do
mini super*

*Euangelicæ in se continent, eaque aridos hominum animos irrigant. Quin & comminacorium illud flagellum, quod vinea sua Deus ob peccata & prævaricationem intentat apud Isam, dicens, *Et nubibus mandabo ne pluant super eam imbrems* hoc in sensu exponit, atq; vnum è maximis & grauissimis, quibus populum suum castigare solet Deus, flagellis esse, cum verbi sui imbrems inhibet, nullos inquam mādo prædicatores mittit, aut, si quos mittit, ijs sint huiusmodi, ut nullū prædicatione sua fructum faciant. Cum ergo hæ nubes aqua colesti repleta erunt, tunc poterunt, ait Hieronymus, pluere, & aquam suam per terram effundere, ac dicere, *Audiet terra verba oris mei, concrecat & pluia doctrinæ mea, fluit ut vos eloquium meum, quasi imber super herbam, & quasi stille super gramina:* tunc & terram feracem reddere, id est hominum corda molire & mouere poterunt, ut humectata bonorum opérum fructum ferant.*

At si nubes inane sint & euariæ, nec aquam contingant, quid fieri? Illud ipsum, quod in Canonica sua S. Iudas Apostolus ait, *Hæ sunt nubes sine aqua, quæ à ventis circumferuntur.* Nam vt nubes aquæ vacue, quod leues sint, nulloque pondere aut substantia degrauentur, faciliter negotio à vento hue illucque raprant; par modo, nisi virutibus, humilitate, & mortificatione plenissimum & instructissimum sis, vanitatis, estimationis propriæ, reliquarumque passionum & affectuum mundanorum turbo te velut nubem inanem & pondere destitutum, aliorum quam pars est, abripier. Ac proinde ad nihil aliud tibi seruier, quod nubes sis, altaque ministeria & officia obreas, quam vt ob eadem magis euancas, atque ab omni vanitatis vento abripiaris.

S. Augustinus de diuitiis loquens, *Dif
fícile est, inquit, & non sit superbus qui di
vites est: nihil est enim quod sic generent di
uitia, quæ modo superbiam.* Quidquid est creatum, suum progenerat vermem, a quo corrodatur & destruatur: vestes tine
mimi super

cum curculionem; *Omne pomum, omne Malib
granum, omne frumentum, omne lignum.* Et alius est vermis Omnes de
mali, alius pyri, alius faba, alius trinitati, at
diuitiarum vermis, iisque ab alijs vermis
bus prorsus differens, iisque multo pessi
lentior, est *superbia.* Si ergo diuites seculi, quod opibus se
circumfluere & auri multum possidere, ac
magni propterea ab hominibus fieri colo
que vident, in tanto superbiendi & euanc
cendi discrimine versantur quanto maius
erit periculum eorum, qui & nubes sile, &
longe supra terram elati esse debent, tam
tum irrigando, tum bonis complecti,
quique, quod tam sublimia obueni min
isteria, ab omnibus, tam magnis quam pa
uis coluntur, honorantur, & magni sunt
& eo quidem honore & reverentia, quo
nullus dari maior singue potest?

Nam, Chrysostomo teste, maiori sacer
dotibus debetur reverentia, quam Regi
bus, quam Principibus, denique quam pa
tribus qui nos secundum carnem genu
runt: hi namque non nisi vita quæ secun
dum mundum est, auctores sunt, sacerdo
tes vero ac patres spirituales Deo nos vi
uere faciunt. Nullus enim maior excogiti
tari potest honor, aut existimatio, quam o
pinio sanctitatis. Reliquis illis reverentia
quidem exhibetur exterior, interius ve
ros sè penumero contempnui sunt & pari
ducuntur: hi vero honorantur vt sancti.
Magno ergo humilitatis fundamento o
pus est, ad huius honoris & estimationis
pondus desuper incumbens ferendum.

Superbia namque & vana gloria vermis
est, qui opera bona deterit, ac prorsus de
sfruit; in iis porro qua honoratoria ac
sublimiora sunt, maius est, ne hic vermi
culus enascatur genereturque, periculum.
Atque idcirco primum, quod in statu sa
cerdotiali continetur periculum, teste co
dem Chrysostomo, est, pestilens illa vana
gloria, quæ inter omnes scopulos & præ
cipitia, quæ Poetæ communiscun
tur, maximè minax & terri
bilis est.

CAPUT